

Український літературний фестиваль «Книжкова толока» – в Німеччині

19 – 22 жовтня у Мюнхені відбувався вже другий український літературний фестиваль «Книжкова толока» за участі письменників, науковців, громадських діячів як з України і Німеччини.

Цей мандрівний літфест 18 років тому започаткувала сподвижниця української справи Любов Хомчак, а нині продовжує Тетяна Пилипець. Він об'їздив багато міст і містечок, об'єднуючи людей спільною ідеєю для утвердження українського слова, популяризації української книжки й української ідеї.

З такою самою метою ми організували свято української мови, літератури, культури для біженців з України та усіх, кому болить українсько-російська війна, хто скучив за Батьківщиною, за рідною мовою, за спілкуванням про важливе для нас усіх і для кожного.

Ініціативу підтримала німецька культурно-освітня Громадська організація «Gorod», у приміщенні якої і відбулася більша частина заходів.

Організатори і активні учасники фестивалю. Крайня справа – Людмила Зіневич

Український Мюнхен

Фестиваль розпочали з панельної дискусії із надважливою теми «Візія України у світі: минуле і сучасність». Про те, коли і як наша держава стала впізнаваною у європейському та американському інформаційному просторі як окремішня і незалежна, як українсько-російська війна змістила акценти в безпековій парадигмі, як змінювалася візія від споглядальних блокбастерних сюжетів «Київ за три дні» до дієвої допомоги незламному українському народу, що протистоїть вселенському злу і виборює високою ціною життів тисяч і тисяч

людей свою незалежність. Про це розмовляли з громадською активісткою, волонтеркою, організаторкою численних мітингів у Баварії проти російської агресії на підтримку України Валентиною Де Маар, українською журналісткою письменницею Катериною Флекман, письменницею, сценаристкою, викладачкою Ірен Роздобудько, професором політології, геноцидознавцем Геннадом Побережним (США).

Переповернена зала й численні запитання від слухачів ще раз засвідчили актуальність теми.

Фестивальний вечір продовжив молодіжний поетичний простір «Ніч поезії»: відкриття нових імен, творів, калейдоскоп вражень, відчуттів, емоцій – від громадянських віршів – до тілесної поезії. Катерина Флекман презентувала нову збірку віршів – поетичних хронік з життя українців після повномасштабного вторгнення РФ «Світло живе не в дротях». Поетка, художниця, дружина загиблого Героя Олександра Ганна Осадко поділилася своїми надзвичайно зворушливими віршами-рефлексіями, сповненими болем і водночас вірою в нашу перемогу. Голосом героїв-захисників на поетичному вечорі став голос Тетяни Пилипець, організаторки Форуму воєнних письменників: у її виконанні звучали вірші потужної сили поетичного слова фронтовиків і її власні ніжно-ліричні вірші про силу кохання на війні. Тетяна П'янкova артистично вишукано представила слухачам інтимну лірику, або тілесну, за визначенням авторки.

До поетичного вечора долучилася і студентська молодь: поети-початківці з Каразинського університету та з Українського вільного університету поділилися своїми творчими набутками.

Пісенною окрасою вечора були бардівські пісні Ігоря Жука та народні українські пісні у виконанні фольклорного колективу «Калина», який створили самі біженці.

Другий день – це день авторських презентацій. Проте почали із екскурсії для гостей «Зародження нацизму», яку провів геноцидознавець, викладач УВУ Геннад Побережний. Події 30-х в нацистській Німеччині перегукується із деструктивними процесами у країні-загарбнику, із російським неонацизмом, що прогледіла Європа.

Історичні паралелі визвольних змагань проглядаються і в книзі Ірен Роздобудько про Олену Телігу «Неймовірна. Ода до радості», яку письменниця презентувала українській спільноті, доповнюючи цікаву розповідь відеорядом з власної кінотворчості.

Наталія Ярошенко, волонтерка Інтернаціонального легіону, докторантка з екологічних студій, перебуваючи на реабілітації у Німеччині, створила книгу коміксів про екоцид, що чинить загарбник в Україні, і презентувала на Толоці українськомовний та німецькомовний варіант. Цікаві зауваги пані Наталі, як доноси-

ти іноземцям правдиві знання про події в нашій країні, як боротися в інформаційному просторі російського й українського світів.

Тетяна П'янкova представила читачам книгу-крик, книгу-пам'ять, у якій звучать живі голоси людського моря часів Голодомору 1932 – 1933 рр. «Вік червоних мурах», написану на документальній основі. Пані Тетяна наскільки захоплено розповіла про передісторію написання, про історію власної родини, що слухачі активно долучалися до розмови зі своїми прикладами проживання травматичного досвіду минулого і сьогодення.

«Данке, Дойчланд!» («Спасибі, Німеччино!») – книга живих історій біженців, написана волонтеркою українського походження Вікторією Швапцфішер, близька і зрозуміла кожному слухачеві з України.

Презентаційний блок завершив, як завжди, красномовний, мудрий і дотепний виступ класика сучасної української літератури Мирослава Дочинця із прем'єрою нової книги «Федорце, приятелю сердечний» та іншими сердечними зверненнями про письмо. Після чого вишикувалася черга пошанувачів творчості майстра за книгами та автографом.

Яскравим фіналом другого фестивального дня стала концертна програма мистецького дуету Ірен Роздобудько – Ігор Жук.

Останній день літфесту ми почали із мистецького подарунку гостям (завдячуємо українській історикіні Олені Корзун) – українськомовної екскурсії в Мюнхенську картинну галерею (на фото), де зберігаються шедеври європейського живопису (Дюрер, Тіціан, Рубенс, Леонардо да Вінчі, Клімт тощо).

Надзвичайно цікавою видалася дискусійна панель про жіночу літературу та місію жінки у війні «Українка: вижити, жити, перемогти». Розмова йшла про визначення «жіночої літератури», про тяглість української літературної традиції від Марко Вовчок, Олени Пчілки, Лесі Українки, Ольги Кобилянської до присутніх у залі письменниць.

Ірина Міллер, тележурналістка, поетка, власним прикладом волонтерства, літературної творчості продемонструвала місію української жінки у війні.

Літератори «Книжкової толоки» силою свого поетичного слова підсилили акцію протесту проти агресії РФ на мітингу української громади у центрі Мюнхена, які майже щотижня нагадують німецькому сус-

пільству про криваві події в Україні та необхідність збройної допомоги.

Закрив літературний фестиваль круглий стіл «Там, де ми, – там Україна», про спільну боротьбу задля нашої ПЕРЕМОГИ, про волонтерський рух у всіх різновидах (матеріальна допомога військовим та постраждалим цивільним, освітне, культурне волонтерство). Очільниця ГО «Gorod» Ніна Вишневська розповіла про волонтерську допомогу біженцям, про створення навчального хабу Каразинського університету, де нині офлайн навчається понад 200 студентів ХНУ.

Фестиваль засвідчив великий попит як на живе спілкування рідною мовою, так і на українську книжку. Подружжя луганських волонтерів Ворожейкіних організували ярмарок української книги, на якому було представлено понад 300 найменувань від видавництва «Ранок» та «А-Ба-Ба-Га-Ла-Ма-Га» та різноманітні сувенірної продукції патріотичної тематики.

Щира вдячність усім учасникам літфесту за спільноту, студентам ХНУ за волонтерську допомогу. Сподіваюсь, що далі буде.

Людмила ЗІНЕВИЧ
Фото: Ігор Жук

НЕОБХІДНЕ ДОПОВНЕННЯ.

Авторка статті Людмила Зіневич була ініціаторкою і одною з головних організаторів цього потужного фестивалю української книги, мистецтва. Це цілком природно. Адже Людмила Василівна – відома чернігівська громадська діячка, кандидат філологічних наук. Майже 8 років тому створила й беззмінно очолює Чернігівський Безкоштовний курси української мови. Багато років викладала філологію в університеті. А у 2019 – 2022 роках була директоркою Чернігівської центральної міської бібліотеки і загалом міської бібліотечної системи. Бібліотека стала справжнім центром духовності, культури міста. При ній працювали і згадані БКУМ.

Обставини склалися так, що Людмила Зіневич другий рік у Мюнхені. Вона працює за фахом, доцентка Харківського Національного університету ім. Каразина. Причому, навчання тут іде очно: в Німеччині серед українських біженців чимало студентів і викладачів цього престижного закладу, то ж він відкрив у Мюнхені навчальний центр.

Звичайно ж, Людмила Зіневич веде і активну роботу серед українства. В числі організаторів акцій на підтримку України, організовує і відправляє в Чернігів гуманітарну допомогу, в тому числі для армії. Створила і там БКУМ. До речі, вони продовжують роботу і в Чернігові, в культурно-мистецькому центрі «Інтермеццо», при Гончаренко-центрі. І ось тепер такий потужний український літературний фестиваль в Німеччині.

Варто додати, що за тиждень до Книжкової толоки у Мюнхені таке свято пройшло і в Чернігові. І Людмила Зіневич була однією з його організаторок. Про що в публікації на цій сторінці.

Покровська Книжкова толока в Чернігові

14 – 15 жовтня у обласному художньому музеї ім. Галагана відбулося це свято книги, мистецтва. Організатори його: Художній музей ім. Галагана, а також Людмила Зіневич, координаторка Чернігівських Безкоштовних курсів української мови, кандидатка філологічних наук (минулі роки вона організувала такі Толоки, будучи директоркою Чернігівської центральної міської бібліотеки ім. Коцюбинського і бібліотечної системи міста).

Покровська книжкова толока – дводенний фестиваль, що відбувається згідно з програмою сприяння функціонуванню української мови

як державної в Чернігівській області, з метою популяризації української мови та розширення і зміцнення українськомовного інформаційного середовища.

У програмі були виставка книжкової графіки, презентації бібліотек, книгарень, зустрічі з письменниками, майстер-класи, ярмарок книг, літмайданчик.

Учасниками Толоки були, зокрема:

Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека імені Софії та Олександра Русових: книжкова виставка, майстер-клас з переплітання книжок;

Чернігівська обласна бібліотека для дітей: представлення книги «Скарб під знаком риби» Валентини Михайленко; відео-екскурсія до 125-річчя бібліотеки; інформація про книгозбірню;

Обласна організація Національної Спілки письменників України; Письменниця Олена Грицюк: представлення її книги «Чернігів-2022. Війна цивільними очима»;

Книгарня «Будинок книги», КП міської ради: виставка-продаж.

Художній музей ім. Галагана: виставка книжкової графіки з колекції музею, тематична екскурсія.

